

Historien som læremester?

Lår feirer Norsk Bolig- og Byplanforening sitt hundreårsjubileum. Egentlig var det forløperen Norsk Forening for Boligreformer som ble stiftet i 1913, mens Norsk Byplanforening ble etablert i 1919. Disse to foreningene hadde i alle år et tett samarbeid, før de i 1963 slo seg sammen til Norsk Forening for Bolig- og Byplanlegging (senere Norsk Bolig- og Byplanforening, forkortet BOBY).

PLAN har valgt å markere dette jubileet med et spesialnummer om norsk bolig- og byplanlegging. Her ser vi både bakover i tid på historien og framover på morgendagens planutfordringer.

Norsk planleggingshistorie har en faglig og politisk dimensjon som griper sterkt inn i hverandre. Faglig har feltet utviklet seg fra fysisk planlegging i byene til den omfattende samfunnsplanleggingen vi i dag har i hele landet. Den politiske utviklingen har gått fra liberalisme til sterkere politisk styring og bygging av velferdsstaten, særlig etter andre verdenskrig, og videre til nyliberalisme fra rundt 1980. I samme tidsperiode har også planleggerrollen endret seg. Mens planlegging i første halvdel av 1900-tallet langt på vei var styrt av fagfolkene, særlig arkitekter og ingeniører, er planleggeren i dag underlagt politisk styring og er bare én av mange parter som «forhandler» seg fram en plan.

Å ta vare på et fags eller en fagprofesjons historie er svært viktig. En felles historisk «hukommelse» binder på mange måter faget eller profesjonen sammen og skaper en felles identitet og forståelsesramme. Hvis man ikke kjenner sin eget fags historie, blir det vanskelig å reflektere over både egen og andre faggruppers praksis.

Men kan vi også lære noe av historien? Det ville være fristende å si at svaret er nei, i hvert fall hvis vi tenker oss at historien skal kunne hjelpe oss med å ta beslutninger om dagens vanskelige samfunnsproblemer. Historien kan ikke bevise noe som helst. Det er vi selv som «rekonstruerer» fortiden og fortolker den, og vi finner som regel det vi leter etter, vi kan fremskaffe historiske analogier for alt.

Selv om vi ikke kan lære «instrumentelt» av historiske innsikter, kan historien hjelpe oss til å forstå samtiden vår bedre, og også til å se klare hva vi vil legge bak oss og hvilke nye veier vi vil gå. Men det krever at vi studerer historien i bredde, dybde og sammenheng, noe som tar tid. Og at vi forholder oss åpent og kritisk til historiske fremstillinger.

For det er forfatterens eller ekspertens fremstilling av fortiden som er interessant, ikke fortiden i seg selv. Det er historieboka brukt som «levning» som har mest å tilby, og ikke som beretning.

Jens Fredrik Nystad
Redaktør

plan

Redaksjonens adresse

PLAN
Jens Fredrik Nystad
Ekelyveien 8 E, 0374 Oslo
Telefon: 22 49 12 28 – 98 69 12 97
E-post: jf.nystad@online.no

Alle henvendelser om abonnement og adresseforandringer rettes til Universitetsforlaget, Kundeservice, Postboks 508 Sentrum, 0105 Oslo

Utgitt av Universitetsforlaget

Utgivelsen er støttet av Kommunal- og regionaldepartementet og Husbanken
ISSN 0805-083X print
ISSN 1504-3045 online

Redaktør

Jens Fredrik Nystad

Redaksjonsråd

Susan Brockett, Ellen de Vibe, Eva Falleth, Marius Grønning, Knut Halvorsen, Lillian Hatling, Jon P. Knudsen, Petter Knutzen, Jomar Langeland, Torstein Syvertsen

PLAN er et forum for informasjon, formidling og debatt om samfunnsplanlegging, bolig og byplan og regional utvikling.

Artikler gjengitt i tidsskriftet reguleres av bestemmelser gjengitt i avtale om normalkontrakt for utgivelse av litterære verk i tidsskrift av 10. november 2010 mellom Den norske Forleggerforening og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening. Avtalen kan leses i sin helhet på: <http://www.nffo.no>. Artikler gjengitt i tidsskriftet vil bli lagret i forlagets database og gjort tilgjengelig på Universitetsforlagets bestillingssystem for elektronisk distribusjon av tidsskrifter (www.idunn.no).

Abonnement

Abonnement kan bestilles hos Universitetsforlaget AS, Kundeservice, Postboks 508 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon: 24 14 75 00
Telefax: 24 14 75 01
E-post: abonnement@universitetsforlaget.no
Abonnementspriser:
Institusjoner kr 1009,-
Privatpersoner kr 609,-
Studenter kr 339,-
Løssalgpris kr 98,-
E-abonnement: Institusjoner kan også tegne e-abonnement på idunn.no. Privat- og studentabonnenter får fri tilgang til tidsskriftet på idunn.no ved å registrere seg som bruker og legge inn sitt kundenummer. Les mer om e-abonnement på www.idunn.no
PLAN utkommer med seks nummer i året

Flerabonnementsordning

3–9 eksemplarer: 15%
flere enn 9 eksemplarer: 30%

Annonser

For bestilling og priser, se www.universitetsforlaget.no/tidsskrift/annonseinformasjon/#plan
Kontakt: eli.cook.hope@universitetsforlaget.no

Design

Jan Neste Design

Layout

Brødr. Fossum AS

Trykk

07 Media AS

Forsiden

Illustrasjon: Professor Sverre Pedersen med sine assistenter og studenter i tegnesalen på NTH i Trondheim, i arbeid med Brente steders regulering. Våren 1942. (Foto: Sverre Pedersens arkiv/NTNU)